

Bedenin aydınlık güzergâhından yeryüzüne...

EVİRİM ALTUĞ
evrimaltug@gmail.com

Ressam Murat Akagündüz, çıktığı görsel ve ruhani yolculuğun son beş yıllık 'iz' düşümünü Galeri Nev İstanbul'a taşıdı. Sanatçının 'yeryüzü beden'inde yer alan döngüsel yoğunluktaki serseri güzergâhlar, ruhani bir kozanın tesadüf ağlarını bir aydınlık sarhoşluğu içinde örüyor.

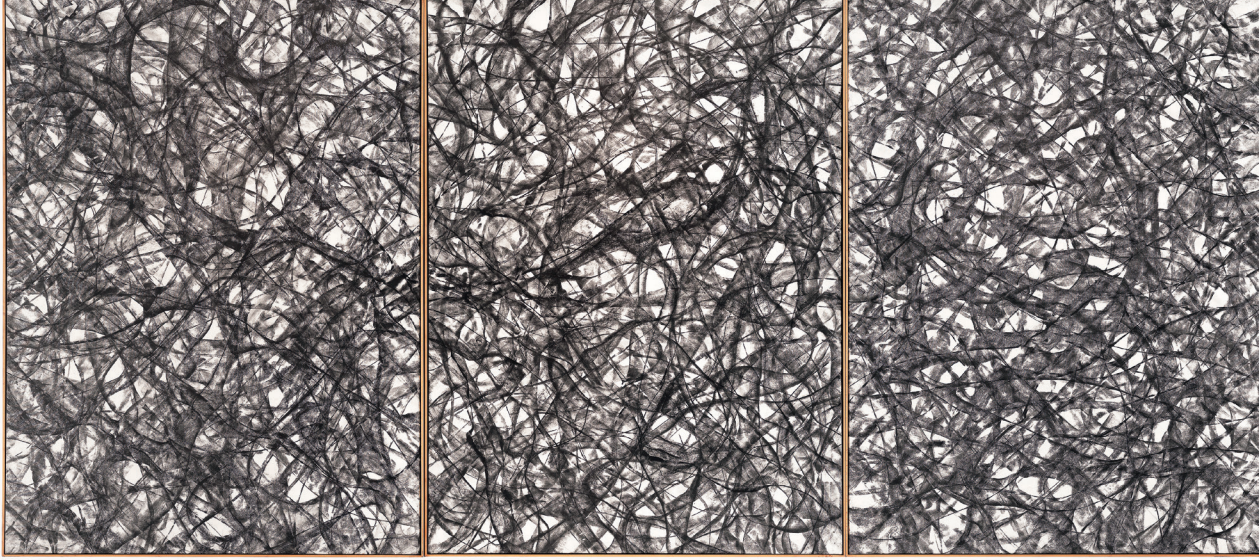

"İz" serisinden, kâğıt
üzerinde grafit
kalem, 2023 tarihli.

İstiklâl Caddesi'ndeki tarihî Mısır Apartmanı'nın dördüncü katında, Haldun ve Megi Dostoğlu öncülüğündeki genç, çalışkan bir kadroyla hizmet veren Galeri Nev İstanbul, ressam Murat Akagündüz'ün son beş yıla uzanan yapıtlarını "Yeryüzü Bedenim" başlığıyla, izleyiciyle buluşturuyor.

Tuvale gerili kâğıt ve/ya yalnızca kâğıt üzerine grafit malzemeyle 'soyut dışavurumcu' üsluptaki "İz" serisi, izleyiciye kendisi ve izlediğinin izleyene izin verdiği izan (anlama yeteneği) irtifasınca açılan, metafizik, dramaturjik bir nevi 'izcilik deneyimi' vadediyor.

'İz'leyici, 'iz bırakan'ın çıktığı bu engin yankılı siyah-bezay güzergâhta, halvet içinde (mahrem bir duyumsayışla)

*“İz” serisinden,
triptik, tuvale
marufle kağıt
üzerinde grafit
kalem, 2022
tarihli.*

Sanatçı, sergisinde izin bir belleği olup olmadığını, iz denilenin bellekte bir tadilat mı yoksa tahribat mı bıraktığını yine bu sergideki farklı yıllara ait imgeleriyle sorguluyor.

ürettiği bu ‘ruhani konumlar’ın verisiz haritasını, içgüdüsel bir telkinle arşınlıyor; âdeta duyuşsal bir zikir beyanname-siyle yüzleşiyor. Ressamın, yüzeyde son birkaç yılda bıraktığı onca sıyrık, yarık ve oyuktan püsküren bu düzey âlemi, sergiyi gezen her bir izleyicinin bakış ve akış açısında, fani bir vakurlukla, sonsuz olana rağmen tayin ve tahlil edilmeye kalkışılıyor.

Akagündüz, ortaya koyduğu bu tavırla vaktiyle “Enerji ve hareket, boşlukta tutsak hatıraları gözle görünür kılıyor,” diyen ‘aksiyon’ resmin 44 yaşında hayata erken veda eden öncüsü Jackson Pollock veya diğer bir soyut dışavurumcu usta, “İstirabın doğasıdır; bambaşka biçimlere bu tercüme edilen,” diyen Franz Kline’a sanki bir tür güzellemede bulunuyor.

Sanatçı, sergisinde izin bir belleği olup olmadığını, iz denilenin bellekte bir tadilat mı yoksa tahribat mı bıraktığını, zihinsel bir egzersiz olarak yine bu sergideki farklı yıllara ait imgeleriyle sorguluyor. Akagündüz, aynı anda hem astronomik, hem antropolojik ve elbette jeolojik ve jeopolitik olmaya yatkın bu doğurgan, melez düzeylerin sindiği çoğul manzaranın ‘satih aralarında’ beliren ‘yeryüzü’nü, bedeninin bir(-er) yankısı olarak tabir ve telaffuz ediyor.

Ressam, gözü gibi baktığı, iyice gözü kararan bu espasta yerden göğe kudretli sondaj dinamiği içinde göz gezdirdikçe, onu ya çözme ya da topyekûn unutma yoluyla, elinden geldiği kadarını surete taşıyor. Yüzeyle ulaştırıyor. Ya da tam aksini, kendi iç yankısını izleyicisine eserlerin manyetik cüssesince cömertlik içinde hibe ediyor.

Anarşik bir otoportre olarak: Yeryüzü

Neticede sanatçı, tüm tatmin(-siz) hâliyle bu olup bitene “Yeryüzü Bedenim” demekle, bir anlamda ortaya anarşik bir otoportre koyuyor ve sanat tarihinin devraldığı bütün temsil, teslim ve tahrip krizleriyle aynı anda, tekilden çoğula, oradan tersine bir gelgit içinde, mekânda baş dönürücü bir düelloya ev sahipliği yapıyor.

Bu karşılıklı dil münakaşasında, Akagündüz’ün sergi boyu tercih ettiği yumuşak grafit/karataş malzeme ile gösterdiği sadık telaffuz ısrarı ise ayrıca dikkat çekiyor. Ressamın kullandığı grafit ‘boya-kalem’, yüzeyde ve derinde giriştiği ifade terbiyesi adına çilekâr, kendinden verip eridikçe dile gelen bonkör bir ziynet eşyasına ya da tarihin sonuna kadar insancıl kalmaya yeminli, ‘ilk’ elden bir medeniyet aygıtına dönüşüyor. (Bu durum dünya malına sırtını dönmüş Sûfi Neyzen Tefvik’in enstrümanı ile kurduğu varoluşsal mülkiyet ve aidiyet ilişkisini de ilginç bir kesintisizlikle anımsatıyor.)

Sergide her biri ancak kendi penceresinin çerçevesine vardıkça soluklanan bu uzay(-lar), her seferinde, daha berrak bir güzergâhı, dervişane bir sadakat ve gönüllülükle ressamın gözünden bedenine katetmeyi deniyor ve ortaya ikili, üçlü, düşey ve uçarı bu kristalize, dahası akustik çeşitlilikte, nefes alıp veren kompozisyonlar çıkıyor.

Ressamın ‘yeryüzü-beden’inde yer alan döngüsel yoğunluktaki bu tüm serseri güzergâhlar, ruhani bir kozanın da tesadüf ağlarını, tüm aydınlık sarhoşluğuyla örüyor. Onca dokunuş arasında demlenen nice yarı gölge ve form, jest, yara ve lekeleriyle Akagündüz’ün beden saydığı kıvrak yeryüzünden getirdiği son birkaç yıllık bu çalışmalar, izleyicinin zihin peteklerinde bekleyen farkındalıklara, emsalsiz lezzette birer petek de vadediyor.

Böylece sergiyi gezerken eserler arasında gözleriyle olduğu kadar bedeni ile de bir arı çalışkanlığı ve seçiciliğiyle sekmeye koyulan izleyici, yüzeyde birikmiş bu yüzlerce dokunuşluk demli enerjiden nasibini ziyadesiyle, gördüğünce alıyor. Galiba bu yapıdana da yeryüzünde en doğrudan ve samimi hâliyle, nefsi besleyici görseellikle bir nevi ‘beden eğitimi’ denilmesinde bir sakınca bulunmuyor. **MS**

*Galeri Nev İstanbul, <https://www.galerinevistanbul.com/tr/>
Bitiş Tarihi: 8 Nisan 2023*